

Toimintakertomus 2023

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

LAPSET ENSIN

Julkaisija

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Järvi-Suomen piiri ry

Taitto

Lotta Nurmi

Valokuvat

MLL

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

Sisällys

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Järvi-Suomen piiri | s. 4

Toimintaympäristömme | s. 5

Toiminnan painopisteet 2023 | s. 6

Yhdistysten ja vapaaehtoisten tuki | s. 7

Perhekeskustoiminta | s. 7

Vapaaehtoisten ammatillisen ohjauksen kehittäminen | s. 12

Nuorisotoiminta | s. 14

Lasten, nuorten ja perheiden tuki | s. 16

Tukihenkilötoiminta | s. 16

Lastenhoitoapu | s. 18

Ammatillisesti ohjatut vertaisryhmät | s. 21

Selviydytään kiusaamisesta -toiminta | s. 22

Ammatilliset toiminnot | s. 24

Kehittämishankkeet | s. 25

Koulutustoiminta | s. 26

Viestintä, vaikuttaminen ja verkostot | s. 28

Viestintä | s. 28

Vaikuttaminen ja verkostot | s. 29

Talous ja varainhankinta | s. 30

Henkilöstön hyvinvointi | s. 31

Piirin erillistoiminnot | s. 32

Rikosuhripäivitys | s. 32

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu | s. 33

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Järvi-Suomen piiri

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Järvi-Suomen piiri on alueellinen kansalaisjärjestö, joka edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia. Alueellamme toimii 105 aktiivista paikallisyhdistystä, joissa on yhteensä 10 777 jäsentä (tilanne 31.12.2023).

Tuotamme toimintoja lapsille, nuorille ja lapsiperheille, palveluja kunnille, koulutuksia niin vapaaehtoisille kuin ammattilaisillekin sekä vaikutamme lapsia ja perheitä koskevaan päätöksentekoon. MLL:n vapaaehtoiset tekevät merkittävää työtä lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Työ on perheiden tarpeista lähtevää, nopeasti

muutoksiin reagoivaa, ennalta ehkäisevää ja vahvistavaa auttamista, joka vähentää julkisten palvelujen tarvetta.

Toimintaamme rahoitetaan monikanavaisesti: jäsenmaksuilla, kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion avustuksilla, keräyksillä ja varainhankintakampanjoilla, säätiöiden ja yritysten tuilla ja ennen kaikkea STEA:n avustuksilla. Rahoituspohjan laajentaminen tulevaisuudessa on ensiarvoisen tärkeää. Myös MLL:n piirien välistä yhteistyötä halutaan kehittää entisestään ja tarkastella koko liitto-yhteisön toimintaa ja rakennetta – mitä voimme tehdä yhdessä paremmin ja tuloksellisemmin lasten, nuorten ja perheiden hyväksi.

**Yhdessä
olemme
enemmän!**

Toimintaympäristömme

MLL:n Järvi-Suomen piiri toimii Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Keski-Suomen maakunnissa. Laajalla toiminta-alueellamme lapset ja perheet elävät hyvin erilaisissa toiminta- ja kehitysympäristöissä. Väestö jakautuu kasvukeskuksiin ja toisaalta laajoille haja-asutusalueille. Huomioimme perheiden erilaiset elinympäristöt ja tarpeet tarjoamalla tukea ja toimintoja monipuolisesti niin lähitapaamisten kuin etä- ja verkkoyhteyksien avulla. Toimintamme suunnitellaan vastaamaan alueen ja kuntien tarpeisiin osana perhekeskusverkostoa.

Vuonna 2023 haasteina niin järjestöille kuin perheille näyttäytyivät muutokset yhteiskunnallisessa tilanteessa ja rakenteissa, kustannusten nousu, sotaa pakenevien maahanmuutto ja epävarmuus tulevaisuudesta sekä koronaviruspandemian jälkivaikutukset. Koronaviruspandemian laantuessa toimintojen toteuttamista lähitoteutuksena laajennettiin edelleen. Samalla hyödynnettiin etäyhteyksiä sekä henkilöstön kesken, vapaaehtoisten ja yhteistyökumppaneiden että asiakkaiden kanssa.

Perheiden tuen tarve alueella lisääntyi kustannusten nousun myötä ja tätä tarvetta vastaamaan toteutettiin vapaaehtoisten rekrytointikampanjoita sekä kehitettiin uusia vapaaehtoistoiminnan ja ammattilaisten toimintamalleja, joihin haettiin kehittämisrahaa STEALta. Hyvä Joulumieli -lahjakortteja sekä yritysten ja piirin naistoi-
mikunnan lahjoittamia ruokalahjakortteja jaettiin toiminta-alueellamme yhteensä 2135 kappaletta.

Hyvinvointialueiden käynnistyminen 1.1.2023 alkaen lisäsi haasteita talouteemme. Pohjois-Karjalan hyvin-

vointialueen avustus laski huomattavasti ja tilapäinen lastenhoitoapu jouduttiin lopettamaan alueella avustuksen päättyessä.

Etelä-Savossa ja Keski-Suomessa hyvinvointialue turvasi aiemman avustustason, Pohjois-Savon hyvinvointialueen avustustaso laski. Kuntakumppanuudet vaihtuivat valtaosaltaan hyvinvointialueille, minkä seurauksena kuntien avustusten osuus talouspohjastamme laski huomattavasti.

Myytävien toimintojemme – vertaisryhmien, koulutusten ja vanhemmuusiltojen – kehittämiseen sekä markkinointiin panostettiin. Koulutuksista valmistettiin tuotekortit koulutusmyynnin tehostamiseksi. Vertaisryhmätöitä ja markkinoitiin osana kunta- ja hyvinvointialuekumppanuuksia. Tunnettavuutemme ammattimaisena ja luotettavana kumppanina kiinnitettiin huomiota.

Meidän ja muiden lapsiperhetoimijoiden välisen verkostoyhteistyön merkitys korostui. Erytishuomiota vuonna 2023 kiinnitettiin MLL:n rooliin hyvinvointialueiden ja kuntien yhdyspinnassa. Saimme edustuksen kaikilla hyvinvointialueilla tärkeisiin yhteistyöelimiin kuten vaikuttamistoimielimiin ja kumppanuuspöytiin.

Järvi-Suomen piirille valmisteltiin kolmivuotissuunnitelma MLL:n suunta 2026 asiakirjan pohjalta. Kolmivuotissuunnitelman tekemiseen osallistuivat sekä henkilöstö että piirihallitus. Syyskokouksessa kolmivuotissuunnitelma esiteltiin paikallisyhdistyksille ja pohdittiin kuinka suunnitelma ohjaa paikallisyhdistysten omien kolmivuotissuunnitelmien valmistelua.

Painopistealueet pohjautuvat MLL:n arvoihin, MLL:n 3-vuotissuunnitelmaan sekä piirin säännöissä määriteltyyn perustehtävään. Painopisteiden taustalla on lapsiperheiden vallitseva tilanne, vahva kumppanuus kuntien, hyvinvointialueiden, oppilaitosten sekä toisten järjestöjen

ja paikallisyhdistysten kanssa. Toimintamme painopisteitä vuodelle 2023 on pohdittu yhdessä henkilöstön kanssa 25.8.2022 pidetyssä henkilöstöpäivässä, jossa painopisteiksi valikoituivat:

Lasten, nuorten
ja lapsiperheiden
hyvinvointi

Vapaaehtoisten
aktiivisuus ja
hyvinvointi

Talouden
kestävä perusta

Työntekijöiden
työhyvinvointi ja
sitoutuminen

Toimintojen
kehittäminen

Piirin näkyvyys ja
tunnettavuus

Yhdistysten ja vapaaehtoisten tuki

Perhekeskustoiminta

MLL:n perhekeskustoiminta tukee ja vahvistaa ammatillisesti alueemme paikallisyhdistyksiä ja integroi yhdistyksiä osaksi kuntien kohtaamispaikkatoimintaa. Vuonna 2023 Järvi-Suomen alueella oli 105 paikallisyhdistystä, joissa oli 10 777 jäsentä. MLL:n perhekeskustoiminta vahvistaa perheiden osallistumismahdollisuuksia koko Järvi-Suomen alueella.

Perhekeskustoimintaa rahoittivat STEA 105 047 euroa ja hyvinvointialueet 139 300 euroa. Perhekeskustoiminta työllisti 3,5 työntekijää vuonna 2023.

Perhekeskustoiminnankoordinaattorit ovat vahvasti mukana alueen kohtaamispaikkatoiminnassa ja perhekeskustoiminnassa. Koordinaattorit osallistuvat aktiivisesti verkostoihin ja työryhmiin ja ovat mukana kehittämässä kohtaamispaikkatoimintaa.

Olemme mukana koko alueellamme Lasten Suojelukeskusliiton valtakunnallisesti koordinoimassa Perheet keskiöön -verkostossa. Perheet keskiöön -toiminnan tavoitteena on tuoda järjestöjen osaaminen perhekeskusten käyttöön ympäri Suomen. Olemme myös mukana hyvinvointialueiden sähköisissä perhekeskuksissa.

Vuoden 2023 aikana perhekeskustoiminnan koordinaattorit osallistuivat moniin MLL:n toiminnan esittelyihin ja tapahtumiin, usein yhdessä paikallisyhdistysten vapaaehtoisten kanssa. Kesällä 2023 alueellamme järjestettiin Leikitään Pikku kakkosta -kesäkiertue Viitasaarella ja Keuruulla. Näissä me ja paikallisyhdistykset teimme tiivistä yhteistyötä ja tapahtumat keräsivät paljon osallistujia.

Osallistuimme myös Elämän-
turvatori-tapahtumiin Joensuussa ja lisämessä, missä pisteellämme tehtiin yhteisötaidetta, jaettiin MLL-ilmapalloja, tehtiin lapsille siirtokuvatatuointeja ja esiteltiin toimintojamme. Tapahtumiin osallistui useita tuhansia ihmisiä.

Keskusjärjestön ja Keskon yhdessä toteuttaman Ukraina-rusetti -keräyksen tuotoilla järjestettiin alueellamme neljä Ilolla koulun alkuun -tapahtumaa Kangasniemellä, Hankasalmella, Siilinjär-

jellä ja Outokummussa. Tapahtumiin osallistui yhteensä 88 lasta ja 41 aikuista. Tapahtumissa merkityksellistä oli useiden kansalaisuuksien kohtaaminen yhteisen tekemisen äärelle.

Lisäksi keräyksen tuotoilla toteutettiin Mikkelissä kaksi suomalaisten ja ukrainalaisten perheiden yhteistä päivää, joiden tavoitteena oli kotoutumisen tukeminen. Päiviin osallistui yhteensä 32 lasta ja 22 aikuista. Päivien aikana pukeuduttiin yhdessä roolivaatteisiin ja otettiin osallistujista valokuva omassa rooliasussaan. Päivät toivat upeasti yhteen ukrainalaisia ja suomalaisia perheitä yhteisen toiminnan ääreen.

Pohjois-Savon Osuuspankki lahjoitti 15 000 euron arvosta 70 euron ruokalajakortteja jaettavaksi kauttamme pohjoissavolaisille lapsiperheille. Lahjakortteja jaettiin yhteistyötahojen ja paikallisyhdistysten kautta 215 lapsiperheelle.

Tavoite	Toimenpide	Vaikutukset/tulokset
Yhdistysten toiminta jatkuu piirin alueella aktiivisena	Yhdistyksien toimintaedellytysten tukeminen vapaaehtoisten ohjauksen ja koulutusten avulla Vapaaehtoisten tuki ja ohjaus: yhteydenpito, yhdistyskäynnit. Vapaaehtoisten koulutukset. Tuetaan ja vahvistetaan yhdistysten jäsenhankintaa ja -huoltoa sekä olemassa olevien jäsenten aktivointia kampanjoiden ja ohjauksen avulla.	Paikallisyhdistysten vapaaehtoiset ovat saaneet tukea tehtävissään ja yhdistyshallintoon liittyvissä asioissa. Yhdistysten vapaaehtoiset tuottavat alueellaan toimintaa ja tapahtumia lapsille, perheille ja nuorille. Vapaaehtoisille on tarjottu useita koulutuksia lähi-, etä- ja hybriditoteutuksin. Esimerkiksi Täyskäsipäivät järjestettiin livenä Kuopiossa ja Jyväskylässä huhtikuussa, täyskäsipäiviin osallistui 28 henkeä. Verkossa järjestettiin markkinointi- ja viestintäkoordinaattorin vetämät viestinnän iltakahvit kahdesti ja kolme koordinaattorien vetämää Yhdistysten iltaporinat-hetkeä. Lisäksi koordinaattorit ovat tehneet aktiivisesti yhdistyskäyntejä, sekä vierailleet yhdistysten kevät- ja syyskokouksissa.
Yhdistyksissä on riittävästi vapaaehtoisia	Tuetaan yhdistysten vapaaehtoisten rekrytointia ja kutsumista toimintaan koulutuksella ja ohjauksella. Tuotetaan materiaalia yhdistyksille vapaaehtoisrekrytointiin. Tuetaan ja vahvistetaan yhdistysten olemassa olevien jäsenten aktivointia vapaaehtoistoimintaan.	Järjestimme kesällä jäsenrekrykampanjan, jonka aikana saimme yhteensä 122 uutta jäsentä (+ 55 vrt. 2022). Paljitsimme eniten jäseniä saaneet yhdistykset piirin syyskokouksessa Jyväskylässä. Keskusjärjestön Paikka vapana -vapaaehtoisten rekrytointikampanja toteutettiin valtakunnallisesti 17.8.–17.9. välisenä aikana. Kampanjassa on tuotettu paljon valmista materiaalia yhdistysten käyttöön. Näiden lisäksi järjestimme elokuussa valtakunnallisen Vapaaehtoisten rekrytointi -verkkovalmennuksen.
Koordinaattorit tuntevat alueensa yhdistykset ja niiden toiminnan ja osaaavat vastata niiden tarpeisiin.	Yhdistyskäynnit ja yhdistyspuhelut (seurantapuhelut), yhteydenpito vähintään 2 kertaa vuodessa/yhdistys Koordinaattorit tavoittavat vähintään kerran vuodessa 90 % yhdistyksen puheenjohtajista. Yhdistyksien hallituksista 80 % tavoitetaan yhdistyskäynnin tai muun ohjauksen avulla. Yhdistyksien toimintaedellytysten tukeminen vapaaehtoisten ohjauksen ja koulutusten avulla.	Koordinaattorit ovat helposti tavoitettavissa ja yhdistysten yhteydenottoihin pystytään vastaamaan erittäin nopeasti. Yhdistykset saavat juuri sitä apua, mitä sillä hetkellä tarvitsevat. Koordinaattorit ovat ohjanneet paikallisyhdistyksiä yli 1000 yhteydenoton verran (puhelu, viestit, sähköpostit jne.) Koordinaattorit ovat tavoittaneet alueen paikallisyhdistyksistä 80 % kontaktoimalla puheenjohtajan, vieraillemalla hallituksen kokouksessa tai tekemällä yhdistyskäynnin. Yhdistyksille on vuoden aikana järjestetty 32 koulutusta tai perehdytystä ja niihin on osallistunut 129 henkilöä. Vertais- ja virkistystapaamisia (esim. seututapaamisia) on järjestetty 14 ja osallistujia tapaamisissa on ollut yhteensä 110 henkilöä. Syksyllä yhdistyksille toteutettiin kysely, jossa pyydettiin toiveita seuraavan vuoden Täyskäsipäivän ajoituksesta, ohjelmasta ja mahdollisista puhujista, jotta koulutus saadaan rakennettua yhdistysten tarpeista vastaavaksi.

<p>MLL:n yhdistysten vapaaehtoistehtävät ovat mielekkäitä ja niihin saa riittävästi tukea ja niissä oppii uutta.</p>	<p>Koordinaattorit tukevat ja ohjaavat yhdistysten vapaaehtoisia lähi-, verkko- ja etäkoulutusten, hallitus- ja perhekahvilakäyntien sekä vertaistapaamisten avulla.</p> <p>Vahvistetaan puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien osaamista vjk-koulutuksen avulla. Piirin alueelta osallistuu 10 puheenjohtajaa tai varapuheenjohtajaa koulutukseen.</p> <p>Vapaaehtoiset saavat ohjausta ja vertaistukea myös sosiaalisen media kautta (MLL:n Järvi-Suomen piirin yhdistysten puheenjohtajien Facebook-ryhmä sekä Maakunnalliset MLL:n yhdistyksien Facebook- ja WhatsApp-ryhmät). Koordinaattorit ylläpitävät ryhmiä ja kehittävät niiden sisältöä vastaamaan tarpeita.</p>	<p>Alueeltamme osallistui VJK:een (vapaaehtoistoiminnan johtamiskoulutus) seitsemän puheenjohtajaa. Yhdistyskäynneillä kannustettiin pohtimaan uusia vapaaehtoistoiminnan muotoja yhdistyksissä, esimerkiksi ei tarvitse lähteä hallituksen jäseneksi heti ensimmäisenä.</p> <p>Facebook ja WhatsApp-ryhmien käyttöä on kehitetty ja ryhmien osallistujalistat on päivitetty. Lisäksi on otettu aktiivisempaa otetta piirin Instagramissa, jonka kautta on tavoitettu paikallisyhdistyksiä.</p>
<p>MLL:n perhekahvilatoimintaan osallistuvien perheiden arjessa jaksaminen, vertaistuki ja sosiaaliset verkostot vahvistuvat.</p>	<p>Perhekahvilaohjaajien koulutus, ohjaus ja tuki. Koordinaattorien perhekahvilakäynnit vähintään 1 kertaa/perhekahvila/vuosi.</p> <p>Autetaan yhdistyksien perhekahviloita liittymään perhekeskusten kohtaamispaikkatoimintaan verkostoyhteistyön avulla.</p>	<p>Mistä tukea lapsiperhearkeen -perhekahvilakäynnit toteutettu keväällä ja syksyllä.</p> <p>Lempeä vanhemmuus -pakettia työstetty perhekahviloihin vietäviksi. Paketti pilotoitu Joensuun Perheentalolla syksyllä 2023.</p>

<p>Perhekeskustoiminnan koordinaattorit tavoittavat vuoden aikana vähintään 70 % perhekahvilan vapaaehtoisista.</p>	<p>Yhteydenpito perhekahvilaohjaajiin Perhekahvilakäynnit: 1 käynti/perhekahvila/v. Perhekahvilaohjaajien perehdytykset 4-6 kertaa/v ja koulutukset 2 kertaa/v. Perhekahvilavastaavat ja -ohjaajat saavat ohjausta ja vertaistukea myös sosiaalisen median kautta (Perhekahvilaohjaajien ja -vastaavien Facebook-ryhmän). Koordinaattorit ylläpitävät ryhmää ja kehittävät sisältöä vastamaan tarpeisiin.</p>	<p>Tarjottiin Minustako perhekahvilaohjaaja -perehdytystä, mutta se ei toteutunut vähäisen osallistujamäärän takia. Koordinaattorit ovat vierailleet perhekahviloissa tai olleet muuten yhteydessä perhekahvilavastaaviin ja -ohjaajiin. Perhekahvilavastaavia ja -ohjaajia on perehdytetty henkilökohtaisesti tehtävään. Koordinaattorit ovat tehneet vuoden aikana 35 perhekahvilakäyntiä. Paikallisyhdistyksiä on tuettu perhekahviloihin liittyvissä kysymyksissä ja autettu ohjaajien rekrytoinnissa.</p>
<p>Viestinnän vahvistaminen</p>	<p>Järviset -uutiskirje ilmestyy 11 krt/ vuodessa. Järvisen sisältöä kehitetään ja tavoitettavuutta parannetaan. Yhdistys valokeilassa -osion lisääminen nettisivuille. Tuotetaan yhdistyksille viestintämateriaalia ja -pohjia sekä koulutetaan yhdistyksiä viestintään. Aktivoidaan ja kehitetään MLL:n Järvi-Suomen piirin yhdistysten puheenjohtajien ja Perhekahvilaohjaajien Facebook-ryhmiä. Maakunnalliset ja/tai aiheperustaisten MLL:n yhdistysten Facebook- ja WhatsApp-ryhmien perustaminen, ylläpito ja kehittäminen. Koordinaattorien tavoitettavuus säilyy ja vahvistuu vapaaehtoisiiin.</p>	<p>Järviset uutiskirjettä päivitettiin vastaamaan yhdistysten tarpeisiin, sekä sen markkinointia yhdistyksille lisättiin. Tammikuussa ja elokuussa ilmestyvät uutiskirjeet ovat kattavampia ja niihin kerätään kaikki yhdistysten kannalta tärkeitä asiat. Näitä numeroita toivotaan paikallisyhdistysten jakavan myös omille jäsenilleen. Maalis-, touko-, loka- ja joulukuussa lähetetään tiiviimpi uutiskirje, jossa on ajankohtaiset tärpit. Uutiskirje pidetään tiiviinä, jotta vastaanottajat jaksavat lukea sen. Kaikki olennainen tieto löytyy Järviset lukemalla. Järvisen avausten keskiarvo vuonna 2022 oli 18,6 % ja 2023 30 % ollen loppu vuodesta jopa yli 50 %. WhatsApp-ryhmät perustettu Keski-Suomeen ja Etelä-Savoon. Yhdistys valokeilassa osio siirrettiin Instagramiin nettisivujen sijaan, jolloin se tavoittaa muut yhdistykset paremmin, sekä saadaan yhdistystoimintaa näkyvämmäksi Instagramissa. Koordinaattorit ovat helposti tavoitettavissa monien kanavien kautta (tapahtumat, FB, WhatssApp, Teams, puhelut, sähköpostit ja tekstiviestit). Koordinaattorit ovat olleet aktiivisesti yhteydessä yhdistyksiin ja kysyneet kuulumisia ja pyytäneet kutsuja kokouksiin. Näin yhteistyö on koordinaattorin ja yhdistyksen välillä tiivistynyt ja kynnys ottaa yhteyttä esimerkiksi sähköpostilla on madaltunut.</p>

Vapaaehtoisten ammattillisen ohjauksen kehittäminen

Tavoite	Toimenpide	Vaikutukset/tulokset
Vertaisryhmätoiminnan kehittäminen ja vahvistaminen	Jututtamo-ohjaajakoulutuksen järjestäminen, vähintään neljän uuden Jututtamo-mallin kehittäminen. Jututtamo -vertaisryhmien ohjaaminen yhdessä vapaaehtoisten kanssa vähintään 4 ryhmää/vuosi. Jututtamo-ohjaajien vertaistapaamiset kaksi kertaa vuodessa.	Jututtamo-ohjaajakoulutus Savonia-ammattikorkeakoulussa kevätkaudella 2023.
Piirin ja paikallisyhdistyksien toiminnan saattaminen osaksi kuntien ja hyvinvointialueiden perhekeskustoimintaa ja niiden kohtaamispaikkoja	Aktiivinen osallistuminen perhekeskus- ja kohtaamispaikkaverkostotyöskentelyyn kaikissa maakunnissa. Vaikuttamisverkoston perustaminen puheenjohtajille.	Koordinaattorit ovat olleet aktiivisia alueensa verkostoissa, sekä valtakunnallisessa perhekeskus- ja kohtaamispaikkaverkostossa. Tieto on välitetty eteenpäin paikallisyhdistyksille. Paikallisyhdistyksiä on ohjattu sähköisen perhekeskuksen kanssa sekä lähellä.fi ja palvelutietovaranto asioissa.
Piirin ja yhdistysten toiminnan kehittäminen kohtaamaan lasten, nuorten ja perheiden tarpeita	Vanhemmuusiltojen kouluttaminen ja käyttöönoton tukeminen. Aikaseikkailu ja Ilolla eskarista ekalle -toimintamallien jalkauttaminen yhdistyksiin koulutuksien kautta. Kehityksen kehän muiden toimintamallien kehittäminen ja pilotointi paikallisiin tarpeisiin vastaten.	Ilolla eskarista ekalle -hanke on päättynyt, mutta materiaalit ovat edelleen vapaasti yhdistysten käytettävissä. Kehityksen kehän toimintamalleja, esimerkiksi vanhemmuusiltoja ei ole viety yhdistysten käyttöön.

<p>Kylämummi- ja vaari-toiminnan turvaaminen Mikkelissä</p>	<p>Kylämummien ja -vaarien rekrytointi ja kouluttaminen vähintään kerran vuodessa. 10 Kylämummien ja -vaarien vertaistapaamista. Toimintaan aktivointi ja vapaaehtoistyön paikkojen löytäminen. Vapaaehtoisten ja toimintapaikkojen yhdistäminen.</p>	<p>Etelä-Savossa sukupolvitoimintaan osallistuneita on yhteensä kuusi henkilöä. Keväällä on rekrytoitu yksi uusi kylämummi toimimaan alakoulussa, muut kylämummit toimivat tapahtumissa ja päiväkodeissa. Vuoden 2023 aikana järjestetty kuusi kylämummien ja -vaarien yhteistä tapaamista. Vuoden 2023 kylämummien ja vaarien vapaaehtoistuntien määrä on yhteensä 462 h ja kohdattuja lapsia 1858.</p>
<p>Paikallisyhdistyksien toimivien toimintamallien mallintaminen ja levittäminen</p>	<p>Vertaiskouluttaja-mallin pilotointi ja laajentaminen. Kehittämisyhmien perustaminen yhdistyshallinnon, kohtaamispaikkatoiminnan ja lapsi-, nuori- ja perhetoiminnan tukemiseksi.</p>	<p>Vertaiskouluttaja-mallia ei pilotoitu, mutta muita toimintamuotoja kehitettiin. VJK-koulutuksessa oli kaksi mentoria piirin alueelta.</p>
<p>Piirin ja yhdistysten lapsi-nuoriso- ja perhetoiminnan kehittäminen ja palveluohjauksen kehittäminen</p>	<p>Kehittämisyhmän perustaminen, kysely perheille ja nuorille, MLL:n toimintojen palvelukartta perheille ja palveluohjaukseen kouluttaminen.</p>	<p>Kehittämisyhmää ei ole perustettu vaan asiaa on viety eteenpäin perhekeskustoiminnan tiimissä sekä yhteisissä kehittämispäivissä. Palvelutarpeen kartoitus on tarkoitus tehdä, joka kolmas vuosi, seuraavan kerran vuonna 2024. Toimintoistamme on koostettu juliste jossa jaoteltu toiminnot kolmeen ryhmään: perheille, nuorille ja lapsille, vapaaehtoisille sekä ammattilaisille. Yhdistyksistä, perhekahviloista ja lastenhoitotoiminnasta on koostettu koko toiminta-alueemme kattavat kartat. Koordinaattorit kertovat kaikista toimintoistamme vieraillessaan perhekahviloissa ja yhdistys käynneillä.</p>

Nuorisotoiminta

Toimimme aktiivisena lasten, nuorten, vanhempien ja ammattilaisten kouluttajana varhaiskasvatuksessa ja kaikkien asteiden oppilaitoksissa sekä teemme yhteistyötä alueemme koulujen kanssa. Koulutamme alueen tukioppilaita ja pidämme yhteyttä tukioppilasohjaajiin. Tukioppilaiden livekoulutukset on koettu tarpeellisiksi ja niistä on saatu hyvää palautetta. Koulut toivovat, että tukioppilaskoulutuksia voitaisiin järjestää myös maksuttomasti.

Järjestämme vanhempainiltoja erilaisin teemoin, kiusaaminen ja some ovat olleet suosituimmat aiheet. Työntekijä ja kouluttajat ovat pitäneet mediaoppitunteja alakoululaisille ja seiskaluokkalaisille. Mediakoulutuksia on tilattu edellisvuosia enemmän. Jatkossa näiden kysyntä tulee todennäköisesti nousemaan.

Vuoden aikana pidimme itsenäistymistaito-oppitun-

teja Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Savon alueella. Näillä tunneilla opittiin jämäkkyystaitoja päihteistä kieltäytymiseen, kiusaamisen ehkäisyä ja arjen valintoja pelillisesti. Nuorten itsenäistymistaito oppitunneista tullut palautte on hyvin positiivista ja niitä on toivottu lisää. Alakoululle suunnattu pilotti tukioppilaskoulutuksesta onnistui hyvin ja sille on toivottu jatkoa.

Yhdistyksiä on kannustettu ottamaan nuorten ääni huomioon ja osallistamaan heitä jo valmiina oleviin toimintoihin ja kehittämään uusia toimintatapoja. Yhdistyksille tuotu tietoutta tukioppilastoiminnasta ja muusta nuorisotoiminnasta. Nuorten potentiaali vapaaehtoistoimintaan on vetovoimaista, tämä on todettu vuoden aikana.

Nuorisotoimintaa rahoittivat STEA 16 288 euroa ja hyvinvointialueet 13 250 euroa. Nuorisotoiminta työllisti yhden osa-aikaisen työntekijän vuonna 2023.

Tavoite	Toimenpide	Vaikutukset/tulokset
Koulu yhteistyön ylläpitäminen	Alueen kouluista tuntemusta ja yhteydenpidon lisääminen. Tavoitetaan alueen kouluista 70–80 %. Osallistutaan 2–3 erilaiseen tapahtumaan vuoden aikana eri puolilla maakuntaa sekä erilaisiin maakunnallisiin koulu yhteistyö verkostoihin osallistuminen .	Osallistuttu kahteen koulu yhteistyö tapaan. Maakunnallisiin nuorisotoiminta- ja koulu yhteistyö verkostoihin osallistuttu kaikissa maakunnissa.
Tukioppilastoiminnan jatkuvuus laadukkaana	Koulutuksien tarjoaminen (perus- ja jatkokoulutukset.) Markkinoidaan kaikkiin alueen kouluille. Toteutetaan 20 kummi- ja tukioppilaiden sekä toisen asteen opiskelijoiden perus-/jatkokoulutusta. Koulurekisterin ylläpitäminen, yhteydet tukioppilasohjaajiin, 2–3 kertaa vuodessa sähköpostilla ja kontaktoidaan uudet ohjaajat. Tarjotaan vertaisverstaat ohjaajille 1–2 kertaa vuodessa. Työntekijä osallistuu valtakunnallisiin työkokouksiin ja verkkopalaveriin. Yhteydenotot ”hiipuviin” kouluihin, vähintään viiteen kouluun.	40 kummi- ja tukioppilaiden sekä toisen asteen opiskelijoiden perus- /jatkokoulutusta pidetty vuonna 2023. Koulurekisteriä ylläpidetty säännöllisesti. Tukioppilasohjaajiin oltu kolmesti yhteydessä ja uusia tukioppilasohjaajia kontaktoitu. Valtakunnallisiin työkokouksiin ja verkkopalaveriin osallistuttu aktiivisesti. Oltu yhteydessä 20 kouluun, jotka eivät ole aktiivisesti yhteydessä. Ohjaajien henkilökohtaisia yhteyksiä toteutunut tarvittaessa. Ohjaajien vertaisverstaoiden järjestämistä luovuttu valtakunnallisesti vuoden 2023 aikana.
Kattava kouluttajatoiminta koko piiriin alueelle.	Kouluttajamäärän lisääminen, rekrytoiminen. Tavoite saada kolme uutta kouluttajaa Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon alueelle.	Kolme uutta kouluttajaa saatu rekrytoitua vuoden 2023 aikana. Pohjois-Savon tilanne on hyvä, mutta Pohjois-Karjalan tilanne edelleen haavoittuva.

Kouluttajien ammattitaidon ylläpitäminen	Kouluttajien vertaisverstaat, koulutukset ja jatkuva yhteydenpito, 2–3 kertaa vuodessa. Kouluttajien kontaktointi vähintään 2 kertaa/v.	Valtakunnallisiin kouluttajien vertaisvertaisiin osallistunut hyvin kouluttajia. Henkilökohtainen yhteydenpito on ollut aktiivista ja tavoitteena ollut kontaktointi kaksi kertaa vuodessa on ylittynyt.
Valtakunnallinen yhteistyö Keskustoimiston kanssa	Koordinaattori osallistuu yhteisiin valtakunnallisiin tehtäviin ja koulutuksiin	Osallistuttu valtakunnallisiin tehtäviin ja koulutuksiin aktiivisesti. Kontaktoitu paikallisyhdistyksiä ja tukioppilasohjaajia sekä autettu heitä tekemään yhteistyötä.
Yhdistysten nuorisotoiminnan tukeminen	Osallistuminen seututapaamisiin, täyskäsipäiviin ja yhteydenotot yhdistyksiin. Uusien toimintojen ideointi yhdessä yhdistysten kanssa paikkakunnan tarpeisiin. Vahvistetaan koulujen tukioppilastoiminnan ja paikallisyhdistysten välistä yhteistyötä yhteisillä sähköposteilla ja yhteydenotoilla. Tukioppilastoiminnasta informointi seututapaamissa ja muissa koulutuksissa. MLL:n yhdistysten tietoisuuden lisääminen tukioppilastoiminnasta. Tukioppilaiden liittämisen/ yhdistämisen paikallisyhdistyksen toimintaan, esim. perhekahvilat, tapahtumat, keräykset. Tehdään näkyväksi yhdistyksissä jo olemassa olevaa nuorisotoimintaa kokoamalla tietoa yhteen ja jakamalla koulutuspäivissä.	Paikallisyhdistyksiin on oltu yhteydessä ja ideoitu toimintoja yhteistyössä tarvittaessa. Osallistuttu esimerkiksi Tikkakosken paikallisyhdistyksen tapahtumaan. Informoitu lähikouluille tulevista paikallisyhdistysten tapahtumista ja osallistuttu tukioppilaiden taholta toimintaan. Keskusjärjestö ei tue yhdistysten nuorisotoiminnan tukemista, joten se on siirtynyt perhekeskus koordinaattoreiden työnkuvaan osaksi muuta yhdistysten tukea.
Mediatuntien ja vanhempainiltojen tietoisuuden lisääminen ja markkinointi maksullisena palveluna.	Kouluille kohdennetaan markkinointia vanhempainilloista Järjestetään 15 koulun oppilaille suunnattua oppituntia, aiheina mm. kaveritaidot ja mediakasvatus. Järjestetään 8 varhaiskasvatuksen, alakoulujen tai yläkoulujen vanhempainiltaa, aiheina mm. mediakasvatus ja vuorovaikutustaidot.	Kohdennettu markkinointi on toteutunut kouluille. Järjestetty 12 oppilaille suunnattua oppituntia alakouluikäisille, kolme oppituntia toisen asteen opiskelijoille sekä oppitunti kirjaston työntekijöille mediasta. Vanhempainiltoja pidetty viisi.
Uusien toimintamallien kehittämisen piirille	Kehitetään yhdessä ja pilotoidaan erilaisia toimintamalleja 1–2 mallia vuodessa.	Pilotoitu kolme uutta oppituntia syksyn 2023 aikana: Jämäkkyyttä päihteistä kieltäytymiseen, Arjen valinnat -peli ja kaveritaidot ja kiusaamisen ehkäisy. Oppitunteja pidettiin syksyn aikana yhteensä 40 Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon alueella.

Lasten, nuorten ja perheiden tuki

Tukihenkilötoiminta

Tukihenkilötoiminnan avulla ehkäistään lasten ja nuorten syrjäytymistä ja yksinäisyyttä sekä vahvistetaan lapsiperheiden hyvinvointia, arjen hallintaa ja pärjävyyttä. Toimintamuotoina ovat kaveri- ja heppakaveritoiminta, sosiaalihoitolain mukainen tukihenkilötoiminta (Jyväskylä ja Essoten alue), perhekummitoiminta sekä ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminta. Tukihenkilötoimintaa rahoittivat STEA 304 637 euroa ja hyvinvointialueet 32 000 euroa. Tukihenkilötoiminta työllisti 5,5 työntekijää vuonna 2023.

Vuonna 2023 tehtyjen väli- ja loppukyselyiden tulokset osoittavat, että 96,7 % tukihenkilötoimintoihin osallistuneis-

ta koki tuettavan yksinäisyyden kokemuksien vähentyneen ja 99,5 % tukihenkilötoimintoihin osallistuneista koki tuettavan saaneen iloa ja hyvää mieltä toiminnan myötä. Kaiken kaikkiaan aikaansaadut tulokset vastasivat hyvin asetettuihin tavoitteisiin ja suurelta osin ylittivät ne, joten toiminta on tuloksellista ja vaikuttavaa.

-Lapsi pitää ihan yli kaiken tukihenkilöstä ja hänen perheestään ja toiminnasta. Lapsella haasteita kaverisuhteissa, toiminta on ollut valopilkku arjessa. Elämän merkkipaaluja päästä mukaan tähän toimintaan. Lapsi luottaa tukihenkilöön ja tukihenkilön läsnäolo on hänelle tärkeää.

Tavoite	Toimenpide	Tulokset/vaikutus
Verkostotyötä vahvistetaan sekä kunnissa että hyvinvointialueilla.	Ollaan aktiivisia toimijoita paikallisissa verkostoissa ja tuodaan lapsiperheiden näkökulmaa esille laadukkaana toiminnan takaamiseksi ja palveluohjauksen tehostamiseksi.	Käyty läpi, että mitkä verkostot ovat toiminnan kannalta relevanteimmat ja osallistuttu niihin verkostotapaamisiin aktiivisesti. Liitytty mukaan järjestöjen ja maakunnan kumppanuuspöytäan (Keski-Suomi). Lisäksi vastaanottokeskuksien kanssa on tiivistetty yhteistyötä.
Kehitetään ja tuetaan vuoden 2023 alusta tiedotusta kuntien ja hyvinvointialueiden suuntaan sekä tehdään vaikuttamistyötä piirin alueella MLL:n aseman vahvistamiseksi ja edistämiseksi.	Järjestetään sidosryhmille tilaisuuksia piirin toiminnoista maakunnittain vähintään kerran vuodessa sekä lähetetään kunnille ja hyvinvointialueille uutiskirjeitä MLL:n toiminnasta.	Pohjois-Savossa, Keski-Suomessa, Etelä-Savossa ja Pohjois-Karjalassa pidetty sidosryhmille toimintojen esittelytilaisuus. Näiden lisäksi pidetty erikseen Saarikan alueella piirin toimintojen esittely. Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan alueella otettu käyttöön tukihenkilötoiminnan uutiskirje, Etelä-Savossa uutiskirje ollut jo aiemmin käytössä. Keski-Suomessa ei ole tarvetta uutiskirjeelle, sillä tuettavia tulee toimintaan runsaasti verkostojen kautta.
Toiminnalla pyritään tavoittamaan vuoden 2023 aikana keskimäärin 260 vapaaehtoista ja 300 lapsiperhettä.	Vapaaehtoisia rekrytoidaan eri medioissa ja tapahtumissa. Viestintää ja markkinointia vahvistetaan jatkossakin. Tukihenkilötoiminnalle tehdään markkinointikampanja kahdesti vuodessa. Heppakaveritoimintaa ja muitakin toimintamuotoja täsmämarkkinoidaan erikseen tarvittaessa. Perheet ohjautuvat toimintoihin itsenäisesti tai sidosryhmien palveluohjauksen kautta. Sidoryhmiä tiedotetaan alueen tukihenkilötoiminnasta yleisellä tasolla sekä kohdistetusti, mikäli vapaaehtoisia on vapaana.	Tukihenkilötoiminta lisätty Lähellä.fi-sivustolle sekä palvelutietovarantoon. Oppilaitosyhteistyötä kehitetty ja oppilaitoksille tehty valmis ehdotus vapaaehtoistyön opinnollistamisesta. Itä-Suomen yliopiston kanssa tehty sopimus opinnollistamisyhteistyöstä. Syksyn 2023 aikana saatu hyvin myös eläkeikäisiä mukaan toimintaan. Toiminnassa oli mukana 284 vapaaehtoista ja 322 perhettä, joten tavoitteet täyttyivät.

<p>Tukihenkilötoiminnassa mukana olevien perheiden ja tuettavien hyvinvointi lisääntyy</p>	<p>Tukisuhteiden vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti kolmen kuukauden välein seurannalla ja kyselyillä tukisuhteen ensimmäisen vuoden aikana ja sen jälkeen tarpeen mukaan. Seuranta ja kyselyjä toteutetaan niin vapaaehtoisille kuin perheille.</p>	<p>Toteutimme aktiivisesti seuranta- ja päätöskyselyitä niin vapaaehtoisille, kuin tuettavillekin. Saimme yhteensä 349 vastausta seurantakyselyihin ja 56 vastausta päätöskyselyihin. Kyselyiden tulokset saavuttivat ja suurilta osin myös ylittivät asetetut tavoitetasot.</p> <p>100 % tukihenkilöistä oli saanut tunteen, että oli hyödyksi ja avuksi ollessaan mukana toiminnassa ja 98,9 % tukihenkilötoimintoihin osallistuneista koki tuettavan saaneen mielekästä tekemistä ja yhdessäoloa toiminnan kautta.</p>
<p>Tukihenkilöt pystyvät toimimaan lasten ja perheiden tukena</p>	<p>Koordinaattorit tukevat tukihenkilötoiminnan vapaaehtoisia ammatillisesti (tukihenkilötoiminnan koulutukset, tukisuhteiden seuranta, lisäkoulutukset, vertaistapaamiset ja virkistys). Lisäkoulutuksia, vertaistapaamisia ja virkistystä järjestetään vähintään yhteensä kuusi/maakunta vuodessa.</p>	<p>Järjestimme kaksi yhteistä tukihenkilötoiminnan verkkokoulutusta (30 osallistujaa) ja kaksi yhteistä ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminnan koulutusta vuonna 2023 (30 osallistujaa). Tämän lisäksi pidetty myös perehdytyksiä neljän maakunnan alueella, joihin on osallistunut yhteensä 73 vapaaehtoista.</p> <p>Vapaaehtoisten virkistystapahtumia pidetty keväällä ja syksyllä, joihinkin tapahtumiin osallistui myös tuettavia. Virkistystapahtumia järjestettiin Jyväskylässä, Mikkelissä, Joensuussa ja Kuopiossa, tapahtumiin osallistui yhteensä 81 tukihenkilöä ja 38 lasta. Lisäksi Kuopiossa pidetty tukisuhteille tarkoitettu toiminnallinen virkistystapahtuma, johon osallistui 13 aikuista ja 11 lasta.</p> <p>Vertaistapaamisia tarjottu alueellisesti, mutta niihin osallistui vain vähäisesti tukihenkilöitä tai vertaistapaamiset peruttiin. Pidetty kolme yhteistä vapaaehtoisten vertaistapaamista verkossa, joihin osallistui 14 tukihenkilöä. Syksyllä järjestettiin Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -vapaaehtoisille oma vertaistapaaminen, johon osallistui 8 vapaaehtoista.</p>

Lastenhoitotoapu

MLL:n Lastenhoitoavulla on merkittävä rooli vanhemmuuden tukemisessa ja orastavien ongelmien ennaltaehkäisyssä. Lastenhoitoapua tarjotaan lapsiperheille tilapäiseen ja lyhytaikaiseen tarpeeseen.

Toiminnan tarkoituksena on helpottaa perheiden arjen haasteita ja edistää arjessa jaksamista. Lastenhoitoapua tarjoaa perheille apua lapsen kasvun ja kehityksen tukemiseen, sekä vanhemmuudessa jaksamiseen. Lastenhoitoapua rahoittivat hyvinvointialueet 47 600 euroa. Lastenhoitoapua työllisti yhden osa-aikaisen työntekijän vuonna 2023.

Maaliskuussa 2023 päättyi hyvinvointialueen päätöksellä Pohjois-Karjalassa lastenhoitoapua, joka vaikutti osaltaan vuoden kokonaistuntimäärään. Tuntimäärään vaikutti myös yleinen tilanne, joka on vaikuttanut suuresti lapsiperheiden talouteen. Osaltaan tästä johtuen hoitotilauksien tuntimäärät olivat aiempaan nähden pienempiä ja yksittäisten hoitokertojen tuntimäärät lyhentyneet.

Vuonna 2023 tehdyn asiakastytyväisyysskyselyn tulokset osoittavat, että lastenhoitotoiminnalla on mer-

kittävä apu perheen arjen hallinnassa, se on mahdollistanut vanhempien työn tai opiskelun ja tuonut helpotusta vanhemman/vanhempien väsymykseen.

71 % vastaajista oli samaa tai täysin samaa mieltä, että lasten hoitoapua on helpottanut perheen arkea. 76 % vastaajista kertoi lastenhoitoavun mahdollistaneen vanhemman vapaa-ajan harrastuksen ja 77 % sen tuoneen helpotusta vanhemman väsymykseen. 47 prosentille vastaajista lastenhoitoapua on mahdollistanut vanhemman työn tai opiskelun ja 70 prosentilla lisännyt vanhempien yhteistä aikaa.

-Suuri apu, koska turvaverkot ovat vähäiset. On myös henkinen helpotus ajatella, että apua on mahdollista saada tätä kautta.

-Meidän perhe ei pärjäisi ilman MLL:n lastenhoitoapua! Sama tuttu hoitaja käy meillä säännöllisesti, hän on suuri apu ja tuki arkemme pyöryksessä.

-Kiva, kun tuttu tati käy hoitamassa ja tekee minun kanssajuttuja.

-Lapset pitävät hoitajista ja leikkimisestä heidän kanssaan.

Tavoite	Toimenpide	Tulokset/vaikutus
Lapsiperheet löytävät lastenhoitoapua ja hyödynsivät sitä omien tarpeidensa pohjalta eri ympäristöissä ja tilanteissa. Tavoitteena saada 300 uutta perhettä toiminnan piiriin ja nostettua käyttäjäperhemäärää 1100:sta 1400:n.	Vahvistetaan lastenhoitotoiminnan markkinointia ja tiedottamista sopimus kuntien toimijoille ja perheille. Käytämme markkinointiin erilaisia kanavia ja tiedotamme lastenhoitotoiminnasta erilaisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa sekä yhdistyskäynnillä. Piirin koko henkilökunta osallistuu lastenhoitotoiminnan markkinointiin ja tiedottamiseen aktiivisesti.	Lisätty some markkinointia ja sitä kautta saatu lisää hoitajia toimintaan. Lisäksi toimintaa esiteltä erilaisissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Tavoitettu 690 uutta perhettä. Kaikkiaan rekisteröityneitä perheitä 1889. Järjestelmää päivitetty ja poistettu perheiden yhteystiedot, joiden viimeisestä tilauksesta on yli kolme vuotta.
Lastenhoitotoiminta saadaan kunnolla käyntiin uusissa kunnissa ja kehitetään toimintaa nykyisten kuntakumppaneiden kanssa.	Järjestetään vähintään kaksi lastenhoitokurssia Järvi-Suomen piirin toteuttamana ja suunnitellaan piirien välisiä yhteisiä etäkoulutuksia aloitettavaksi vuoden 2023 aikana. Lisäksi jatkuva hoitajien perehdytyskoulutus Moodlella, joka on tarkoitettu lastenhoitotoiminnasta kiinnostuneille sosiaali-, terveys- tai kasvatustalouden opiskelijoille tai ko. aloilta valmistuneille.	Puumalan ja Suonenjoen kanssa sovittu toiminnan käynnistämistä syksyn 2023 aikana. Suonenjoella järjestetty oma lastenhoitajien peruskoulutus livenä. Moodle perehdytyksiä toteutettiin säännöllisin väliajoin, sitä mukaa, kun uusia kiinnostuneita ilmaantui. Vuonna 2023 toteutui kolme lastenhoitotoiminnan peruskurssia.

<p>Tavoitteena 7000 järjestynyttä lastenhoitotuntia vuodelle 2023. Arvioitu hoitotuntien määrä vuonna 2022 on noin 5000. Vuoden 2022 hoitotuntien määrään on vaikuttanut edelleenkin koronapandemia. Tavoitteena saada päiväsaikaan toimivia lastenhoitajia.</p>	<p>Rekrytoidaan lastenhoitajia muun muassa markkinointikampanjoilla ja oppilaitosyhteistyöllä. Markkinointikampanjoita järjestetään vähintään kaksi vuodessa. Oppilaitosvierailuja toteutetaan vähintään kahdeksan. Pyritään kohdistamaan markkinointia esimerkiksi eläkeläisille, jotta päiväaikaan toimivia hoitajia saataisiin lisää ja näin ollen vastattua kysyntään.</p>	<p>Toteutuneet lastenhoitotunnit 4002 tuntia, joista vammaisen ja pitkäaikaissairaana lapsen hoitoa 88,5 tuntia.</p> <p>Vuoden 2023 aikana toteutimme useita markkinointikampanjoita, jotka tavoittivat hyvin hoitajana toimimisesta kiinnostuneita sekä lastenhoitoapua kaipaavia perheitä.</p> <p>Toteutimme kolme oppilaitosvierailua sekä kontaktoitu eläkeläisjärjestöjä ja saatu sitä kautta uusia päiväaikaan toimivia hoitajia.</p>
<p>Laajennetaan perheille suunnattua vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen hoitoa ja koulutetaan alueen hoitajat vastaamaan näiden perheiden tarpeisiin Kuopion alueella ja muissa mahdollisissa kunnissa.</p>	<p>Vahvistetaan hoitajien osaamista laadukkailla jatkokoulutuksilla, jotka vastaavat hoitajien ja toiminnan tarpeisiin. Jatkokoulutukset vahvistavat hoitajien tietoja ja taitoja, sekä lisäävät varmuutta hoitajana toimimiseen ja sitä kautta vahvistaa myös perheiden luottamusta hoitajiin. Jatkokoulutuksia järjestetään 6–8 kertaa vuodessa.</p>	<p>Vuoden aikana toteutettu kahdeksan jatkokoulutusta. Aiheet vaihtuneet hoitajien toiveiden pohjalta. Jatkokoulutusten sisältöinä oli muun muassa lasten ensiapu, nepsy lapsen kohtaaminen, maahanmuuttajaperheiden moninaiset elämäntilanteet ja miten markkinoin itsenäni hoitajana.</p>
<p>Vahvistetaan olemassa olevia ja luodaan uusia lastenhoitotoiminnan yrityssopimuksia. Kehitetään lastenhoitotoiminnan markkinointimateriaali uusien yritysyhteistyökumppaneiden tavoittamiseksi. Tavoitteena saada kymmenen uutta yrityshoitosopimusta vuoden 2023 aikana.</p>	<p>Kontaktoidaan yrityksiä mahdollisimman laajasti, jotta tietoisuus lastenhoitotoiminnasta lisääntyy ja yritykset ymmärtävät lastenhoitotoiminnan hyödyn työntekijöilleen. Kontaktoidaan vähintään 50 yritystä. Järjestetään sopimusyrityksiin perehdytyksiä lastenhoitotoiminnasta, jotta he ovat tietoisia palvelusta ja osaavat käyttää sitä. Perehdytyksiä järjestetään vähintään kymmeneen yritykseen.</p>	<p>Kontaktoitu yrityksiä ja kannustettu käyttämään lastenhoitoapua sairastuneelle tai toipilaalle lapselle. Kontaktoitu n. 20 uutta yritystä. Lähetetty yrityksiin ajantasaista mainosta ja kerrottu toiminnasta. Perehdytyksiä yrityksiin ei toteutettu vuonna 2023.</p>
<p>Tuetaan hoitajia, jotta he pystyvät ja jaksavat tehdä laadukasta hoitotyötä.</p>	<p>Toteutetaan jo toiminnassa mukana oleville hoitajien pienryhmiä keväällä ja syksyllä vähintään 8, lähi- ja etäyhteyksiä hyödyntäen. Virkistystilaisuuksia järjestetään kaksi kertaa/maakunta, yhteensä kahdeksan. Hoitajille lähetetään hoitajatiedote vähintään neljä kertaa vuodessa.</p>	<p>Järjestetty hoitajille pienryhmäkokouksia yhdeksän kertaa ja kaksi virkistystapahtumaa. Hoitajatiedote lähetetty kahdeksan kertaa vuoden aikana, joissa tiedotettu ajankohtaisista asioista ja jatkokoulutuksista.</p>
<p>Palautteen pohjalta kehitetään toimintaa.</p>	<p>Asiakasperheille toteutetaan tyytyväisyyskysely kerran vuodessa.</p>	<p>Asiakastyytyväisyys kysely toteutettiin syksyllä valtakunnallisesti. Perheet kokivat lastenhoitotoiminnan vanhemmuutta tukevana ja merkityksellisenä arjen apuna, etenkin niissä perheissä, joissa ei ole tukiverkostoa lähellä.</p>

Ammatillisesti ohjatut vertaisryhmät

○ sana toimintojemme ja vapaaehtoistoiminnan kehittämistä olemme tuottaneet vertaisryhmätoiminnan malleja vanhemmuuteen, parisuhteeseen sekä lapsen ja nuoren ikäkausiin monimuotoisesti. Lisäksi haimme rahoitusta Parisuhdepuntarin ja Perhekoutsi-toiminnan kehittämiseen STEAlta Myönteisesti yhdessä -hankkeesta, mutta tähän ei myönnetty avustusta.

ABC-vanhemmuusryhmän tavoitteena on tukea lasten positiivista kehitystä vahvistamalla lapsen ja aikuisen välistä suhdetta arjessa. Ryhmä on tarkoitettu 3–12-vuotiaiden lasten huoltajille. ABC-ryhmiä toteutui yhteensä kolme vuonna 2023, kaksi Etelä-Savossa ja yksi Pohjois-Karjalassa. Ryhmiin osallistui vanhempia yhteensä 19 perheestä ja vertaisryhmäkertoja toteutui 15. Osallistujien kommentteja ABC-ryhmistä:

–Osallistuminen antoi minulle vertaistukea ja uusia ajatuksia sekä ennen kaikkea mahdollisuuden keskustella tärkeistä/haastavista asioista neutraalissa ilmapiirissä.
–Haluan lämpimästi kiittää koko ryhmää sekä ohjaajia mielenkiintoisista, keskustelevista ja tietoa antavista tapausmiskerroista. Meille osui ihan todella hyvä ryhmä, jossa oli luontevaa käydä läpi omaa vanhemmuuttaan ylä- ja alamäkineen.

Ryhmään osallistunut vanhempi toi esiin, ettei olisi saanut vastaavaa tietoa, ellei olisi osallistunut ryhmään ja muutaman vanhemman mielestä ryhmästä olisi hyötyä ihan kaikille vanhemmille. Vanhemmat antoivat kiitosta hyvästä ryhmän ohjauksesta ja käytännön vinkeistä sekä saamastaan vertaistuesta toisilta vanhemmilta.

Nepparit-vertaisryhmätoimintaa on tarkoitettu vanhemmille, joilla on huoli lapsen kehityksestä tai arkea haastavista piirteistä. Nepparit-vertaisryhmä toteutui Kuopiossa syksyn aikana. Ryhmään osallistui yhteensä yhdeksän vanhempaa ja siitä muodostui tärkeä ja luottamuksellinen vertaistuen kanava. Vanhempien yhteydenpito jatkuu ryhmän jälkeen. Palautteita ryhmästä:

–Sain ryhmästä vertaistukea ja vinkkejä arkeen. Ja voi puhua oman perheen haasteista ja tietää että muut ymmärtävät mistä puhuu.
–Minulle ainakin tämä oli aivan käänteentekevä kokemus, kun ymmärrys nepsy-aiheista lisääntyi niin paljon.
–Sain keinoja pärjätä nepsy lapsen kanssa ja oli kiva huomata, että muillakin on samoja haasteita kotona, ettemme ole ainoita.
–Vertaistuki on ollut korvaamattoman ihanaa.

Vanhemmuusillat ovat ammatillaisen vetämiä vanhemmille suunnattuja iltoja, jotka perustuvat vertaisuuteen.

Iltojen tarkoituksena on antaa vanhemmille tietoa lapsen ja nuoren kasvun ja kehityksen tukemisesta eri ikäkausina. Tiedon välityksen lisäksi tarkoituksena on mahdollistaa vanhempien keskinäinen vertaistuki ja ajatusten vaihto käsiteltävistä teemoista. Vanhemmuusiltoja toteutettiin vuoden 2023 aikana kaksi ja kaksi iltaa siirtyi pidettäväksi alkuvuoteen 2024.

Tunnetaidot teemailta toteutui Zoomissa, Pohjois-Karjalan alueen vanhemmille. Iltaan osallistui 13 vanhempaa. Ilta sai hyvää palautetta. Suurin osa osallistujista oli sitä mieltä, että ilta vastasi heidän odotuksiaan ja saivat illasta hyviä käytännön vinkkejä ja ajatuksia kotiin viemisiksi.

Nuoren vanhempana -ilta toteutui livetoteutuksena Kiteellä lokakuussa. Iltaan osallistui kuusi vanhempaa ja vertaistuella keskustelua syntyi hyvin. Illan tarkoituksena oli keskustella nuoren kasvusta ja kehityksestä sekä nuorten ajankohtaisista ilmiöistä. Tapahtuman alussa kartoitettiin osallistujien toiveita ja tarpeita ja näiden perusteella tarkemmin käsiteltäviksi ilmiöiksi valikoitui päihitteet (sähkötupakka) sekä media (digipelaaminen).

Palautteita vanhemmilta Nuoren vanhempana -illasta:
–Oli kiva tavata livenä ja voida jutella toisten samassa tilanteessa olevien kanssa. Kiitos!
–Ilta oli todella hyvä vertaistuki ilta!
–Oli ihanaa huomata, että muutkin painivat samojen kysymysten parissa.

Arjen murusia -podcastsarja, jonka tuotimme alkuvuodesta 2023 on osa vanhemmuuden vertaistukea. Halu Arjen murusia -podcastin toteuttamiseen on lähentynyt ajatuksesta tuoda vertaistuki helposti saataville jokaiselle vanhemmalle. Jaksojen aiheina ovat esimerkiksi vanhemmuuden moninaiset tunteet, uran ja perheen yhteensovittaminen, erityislapsen vanhemmuus sekä vanhemmaksi kasvaminen. Arjen murusia on ollut mukana tekemässä myös MLL:n paikallisyhdistyksen vapaaehtoinen.

Koronavuosien jälkeen on edelleen ollut huomattavissa, että livenä järjestettäviin vertaisryhmiin on ollut haasteellista saada riittävästi osallistujia mukaan. Podcastin jaksoja onkin helppo kuunnella silloin kun vanhemmalla on siihen aikaa ja ne ovat kuunneltavissa maksuttomasti yleisimmillä podcast alustoilla. Kaikki jaksojen vieraat osallistuivat tekemiseen ilman korvausta. Podcastin tuottamisen kustannuksiin on saatu tukea Pohjois-Karjalan lastensuojelutyön säätiöltä.

Selviydytään kiusaamisesta -toiminta

Selviydytään kiusaamisesta -toiminnalla tuetaan kiusaamista kokeneita noin 12–21-vuotiaita nuoria vertaisryhmätoiminnan sekä yksilöohjauksen avulla sekä lisätään vapaaehtoisten ja ammattilaisten osaamista ja keinoja kohdata kiusaamista kokeneita nuoria.

Selviydytään kiusaamisesta -projekti päättyi 28.2.2023 ja toiminta jatkui STEAn rahoituksella pysyvänä toimintana 1.3.2023 alkaen. Samassa yhteydessä toiminta laajeni myös uusin maakuntiin.

Yhteistyökumppaneina toiminnassa olivat MLL:n Kaakkois-Suomen, Satakunnan ja Pohjanmaan piirit sekä MLL:n keskusjärjestö. Järvi-Suomen piiri koordinoi toimintaa ja tukee yhteistyökumppaneiden ryhmien käynnistämistä.

Omien Selviytyjät-ryhmien järjestämistä jatkettiin Jyväskylässä, Kuopiossa ja Joensuussa, jonka lisäksi uutena aloitti Mikkelin ryhmä syksyllä 2023.

Selviydytään kiusaamisesta -toimintaa rahoittivat STEA 298 141 euroa ja hyvinvointialueet 5 000 euroa ja toiminta työllisti 3,5 työntekijää vuonna 2023.

Selviytyjät-vertaisryhmien tulokset osoittavat ryhmillä olleen vaikutusta nuorten hyvinvointiin sekä kiusaamiskokemusten käsittelyyn ja niistä selviytymiseen. Nuorten itsetunto ja mieliala paranivat ryhmän aikana, nuoret kokivat saaneensa ryhmästä vertaistukea ja kokivat ryhmän turvalliseksi. Nuorten palautteet ryhmän hyödyistä tukevat tuloksia. –Ryhmään osallistumisesta oli paljon hyötyä. Se on vaikuttanut mielialaani positiivisesti ja minun on ollut helpompi olla muiden ihmisten seurassa. Opin, että pystyn elämään kiusaamiskokemusteni kanssa.

Jyväskylässä toteutettiin Tukipysäkki kiusaamisasioissa -toimintaa perheille yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Vuonna 2023 toteutui yhteensä viisi tapaamista.

Selviytyjät-ryhmänohjaajan opas päivitettiin uuden ilmeen mukaiseksi ja uudistettiin ryhmässä käytettäviä harjoituksia. Syksyllä 2023 toiminnassa oli harjoittelija, joka tuotti somemateriaalia, esimerkiksi toiminnan esittelyvideoita markkinointikäyttöön. Loppuvuodesta 2023 haettiin ja saatiin ohjelmaosuus Nuori 2024 -tapahtumaan, joka toteutuu 24.4.2024

Tavoite	Toimenpide	Tulokset/vaikutus
Kiusaamista kokeneiden nuorten itsetunto vahvistuu, mieliala paranee ja nuoret saavat vertaistukea sekä keinoja kiusaamiskokemuksen käsittelyyn vertaistukiryhmän avulla.	Järjestetään paikallisia, kasvokkain kokoontuvia Selviytyjät-vertaisryhmiä kiusaamista kokeneille noin 12–21-vuotiaille nuorille. Järvi-Suomen piirin alueella Kuopiossa, Jyväskylässä, Joensuussa ja Mikkelissä järjestetään 2 Selviytyjät-ryhmää vuodessa. Levitetään Selviytyjät-ryhmämallia käyttöön uusiin maakuntiin yhteistyössä MLL:n Kaakkois-Suomen, Satakunnan sekä Pohjanmaan piirien kanssa: kaikissa kolmessa piirissä järjestetään vuoden aikana 2 Selviytyjät-ryhmää. Yhteensä paikallisiin Selviytyjät-ryhmiin (14 ryhmää, 6–8 nuorta/ryhmä) osallistuu vuodessa 84 nuorta. Toteutetaan Järvi-Suomen piirin alueella selvitys nuorempien lasten (10–12-vuotiaiden) kiusaamisen jälkihoidon tarpeesta ja kyvystä käsitellä kiusaamiskokemustaan.	Järjestimme vuonna 2023 seitsemän Selviytyjät-ryhmää, Jyväskylässä kaksi, Kuopiossa kaksi, Joensuussa kaksi ja Mikkelissä yhden. Yhteensä ryhmisiin osallistui 28 nuorta. Teimme tiivistä yhteistyötä kumppanipiirien kanssa ja tuimme heidän toimintansa käynnistämistä. Kumppanipiirit Satakunta, Kaakkois-Suomi ja Pohjanmaa järjestivät yhteensä viisi Selviytyjät-ryhmää, joihin osallistui 20 nuorta. Ryhmätoiminta käynnistyi lähes kaikilla vasta syksyllä 2023, jonka vuoksi tavoitteissa olleesta nuorten määrästä jäätettiin. Toteutimme Järvi-Suomen piirin alueella selvityksen 10–12-vuotiaiden kiusaamisen jälkihoidon tarpeesta. Kyselyyn vastasi 34 oppilashuollon ammattilaista. Heistä 12 oli kiinnostunut osallistumaan kehittämisryhmään, joka käynnistyy vuonna 2024.

<p>Verkkovertaistuki-ryhmä tavoittaa eri puolilla maata asuvat ja erilaisissa elämäntilanteissa olevat nuoret.</p>	<p>Järjestetään verkkovälitteisiä Selviytyjät-ryhmiä, joihin voi osallistua kaikkialta Suomesta. MLL:n keskusjärjestö vastaa verkkoryhmien järjestämisestä.</p> <p>Selviytyjät-verkkoryhmiin (2 ryhmää, 6–8 nuorta/ryhmä) osallistuu vuodessa 12 nuorta.</p>	<p>Toiminta käynnistyi loppukeväästä ja vuoden ainoa verkkoryhmä järjestettiin syksyllä. Ryhmään osallistui 4 nuorta.</p>
<p>Kiusaamista kokeneiden nuorten itsetunto vahvistuu, mieliala paranee ja nuoret saavat tukea ja keinoja kiusaamiskokemuksen käsitteilyyn yksilöohjauksen avulla.</p>	<p>Tarjotaan yksilöohjausta niille nuorille, joille ryhmämuotoinen tuki ei sovellu esimerkiksi etäisyyksien tai muun esteen takia.</p> <p>Yksilöohjausta tarjotaan 1–5 kertaa/nuori, nuoren tarpeiden mukaan joko kasvokkaisina tapaamisina tai etäyhteyksin koko Järvi-Suomen piirin alueella.</p> <p>Yksilöohjaukseen osallistuu vuoden aikana 20 nuorta. Kohtaamiskertoja yhteensä 60 (keskimäärin 3/nuori).</p>	<p>Yksilöohjaukseen osallistui yhteensä 17 nuorta ja tapaamiskertoja toteutui 47.</p> <p>Kaikki yksilöohjauksen palautteeseen vastanneista kokivat saaneensa ohjauksesta tukea itsetuntoon ja mielialaan sekä saaneensa keinoja kiusaamiskokemusten käsitteilyyn.</p>
<p>Vapaaehtoisten kyky kohdata ja tukea kiusaamista kokeneita nuoria kasvaa ja vapaaehtoisena toimivat saavat tietoa ja käytännön kokemusta kiusaamista kokeneen nuoren tukemisesta.</p>	<p>Koulutetaan vapaaehtoisia Selviytyjät-vertaisryhmien ohjaajiksi ja tuetaan heitä vaativassa vapaaehtoistyössä. Selviytyjät-vertaisryhmissä toimii 1–2 koulutettua vapaaehtoista/ryhmä yhdessä työntekijän kanssa.</p> <p>Toiminnassa on mukana 18 vapaaehtoista vuodessa. Vapaaehtoiset tekevät vuodessa yhteensä 700 vapaaehtoistyötuntia.</p>	<p>Selviytyjät-vertaisryhmissä toimi yhteensä 15 vapaaehtoista ohjaajaa. Vapaaehtoisten tekemät vapaaehtoistyötunnit olivat yhteensä noin 600 tuntia.</p> <p>Syksyllä järjestettiin yhteinen etäkoulutus kaikille uusille vapaaehtoisille, johon osallistui kuusi uutta vapaaehtoista.</p> <p>Palautekyselyn perusteella kaikki vapaaehtoiset kokivat Selviytyjät-ryhmäohjaajakoulutuksen sekä ryhmän ohjaamisen lisänneen omia tietojaan ja taitojaan kiusaamista kokeneen nuoren tukemiseen.</p>
<p>Ammattilaisten tiedot ja osaaminen kiusaamisesta ilmiönä, kiusaamisen jälkihoidosta sekä kiusaamista kokeneen lapsen ja nuoren kohtaamisesta ja tukemisesta lisääntyy. Ammattilaisia koulutetaan 150 vuoden aikana.</p>	<p>Järjestetään koulutuksia nuoria kohtaaville ammattilaisille ja alalle opiskeleville, jotka kaipaavat työkaluja kiusaamista kokeneiden lasten ja nuorten kohtaamiseen ja tukemiseen.</p> <p>Koulutuksia järjestetään Järvi-Suomen piirin alueella sekä etäyhteyksin valtakunnallisesti.</p>	<p>Selviydytään kiusaamisesta -menetelmäkoulutuksia ammattilaisille toteutui yhteensä seitsemän ja alalle opiskeleville kaksi. Yhteensä koulutuksiin osallistui 121 ammattilaista. Koulutuksia järjestettiin Järvi-Suomen piirin alueella livenä ja etänä, sekä Kaakkois-Suomen piirin alueella yksi etäkoulutus.</p> <p>Palautekyselyn perusteella koulutuksiin osallistuneet ammattilaiset kokivat saaneensa lisää tietoa kiusaamisilmiöstä ja lisää osaamista tukea ja kohdata kiusaamista kokeneita lapsia ja nuoria.</p>

Ammatilliset toiminnot

Ammatillisten palveluiden käynnistämisestä on käyty paljon pohdintaa eri näkökulmista. Pohdintojen tuloksena päätettiin, ettemme ainakaan tässä vaiheessa käynnistä ammatillisia palveluita. Hyvinvointialueiden käynnistyminen teki ammatillisten

palveluiden tarjoamisesta liian haastavaa uuden toiminnan käynnistämisen kannalta, kun toimintaa pitäisi pystyä toteuttamaan koko hyvinvointialueella. Myös henkilöstön rekrytointi ja toiminnan saaminen kannattavaksi koettiin liian suureksi haasteeksi käynnistyvässä toiminnassa.

Kehittämishankkeet

Tuu mun kaveriksi

Haimme keväällä 2023 lasten ja nuorten yksinäisyyden ehkäisyyn liittyvää Tuu mun kaveriksi -hanketta. Toisena hankkeena haettiin pikkulapsiperheiden vuorovaikutuksen tukeen liittyvää hanketta Myönteisesti yhdessä. Tuu mun kaveriksi -hanke sai rahoituksen STEAn avustusedotuksessa, mutta Myönteisesti yhdessä -hanke ei.

Tuu mun kaveriksi -hankkeen tavoite on alakoulukäisten lasten yksinäisyyden tunteen vähentäminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa. Hankkeen tarkoituksena on vähentää lapsen kokemaa yksinäisyyttä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hankkeessa on kolme kohderyhmää: 7–12-vuotiaat yksinäisyyttä kokevat lapset, heidän huoltajansa sekä toimintaan osallistuvat vapaaehtoiset.

Hankkeessa kehitettävien toimintojen kautta autetaan syntymään pysyviä ystävyyssuhteita lasten välille kiinnostavan tekemisen avulla. Hankkeen tavoitteena on myös, että huoltaja tunnistaa lapsen kokeman yksinäisyyden ja saa keinoja tukea lastaan sekä yksinäisyyttä kokevilla lapsilla yksinäisyyden tunne vähenee, itsetunto ja kaveritaidot vahvistuvat ja lapsi löytää mielekästä tekemistä sekä uusia vertaissuhteita.

Hankkeen toimintamuotoina ovat työkalun kehittäminen lapsen kokeman yksinäisyyden tunnistamiseen huoltajille, perheen hyvinvointia vahvistava ohjaus ja verkotehtävät perheelle, toiminnalliset vertaisryhmät sekä Vertainen on ystävä -toiminta ja tuki harrastustoimintaan osallistumiseen. Hankeaika on 1.1.2024–31.12.2026.

Harvaan asuttujen alueiden yhdistysten tukeminen

Olemme delegoineet Pohjois-Karjalan paikallisyhdistyksille STEA-avustusta, jonka tarkoituksena on tukea ja ylläpitää vapaaehtoistoimintaa harvaan asutuilla alueilla, edistää yhdistysten välistä seudullista yhteistyötä ja tarjota kynnyksetöntä toimintaa erilaisissa elämäntilanteissa eläville lapsiperheille. Tuki mahdollistaa myös yhdistysten vapaaehtoisten osaamisen kehittämisen.

Pohjois-Karjalan alueelta 14 paikallisyhdistystä täytti hakukriteerit ja kuusi paikallisyhdistystä haki sekä sai avustuksen. Heitä on erikseen ohjeistettu avustuksen hakemisesta. Avustusta siirtyi vuodelle 2024, eikä sitä voi jakaa kuin yhden kerran yhdelle yhdistykselle.

Triangeli

MLL:n Järvi-Suomen piiri ja XAMK Juvenia toteuttavat yhteistyössä Triangeli-hankkeen vuosina 8/2023–2/2026 Etelä-Savon alueella. Hankkeen ydintavoite on rakentaa nuorilähtöisesti oppilaitosten perheyhteistyötä. Kehittämishanketta toteutetaan toiminnallisilla menetelmillä yhteistyössä nuorten, läheisten ja oppilaitosten kanssa.

Triangeli muodostuu 1) nuorten toisen asteen opiskelijoiden, 2) heidän huoltajiensa ja muiden läheisten sekä 3) oppilaitosten vuorovaikutuskokonaisuudesta. Tavoitteena on rakenteiden uudistaminen siten, että 15–29-vuotiaiden opiskelijoiden läheisiltään saama ja vastaanottama tuki kasvaa. Nuorisotyöllinen työote vahvistaa toimenpiteiden ja kehittämistyön nuorilähtöisyyttä.

Hanke koostuu seuraavista toimenpidekokonaisuuksista:

1. Nuoret määrittelevät heille tärkeät henkilöt ja merkityksellisen tuen.
2. Kotoa opintojen perässä muuttavien nuorten tuki vahvistaa osallisuutta.
3. Etsivä huoltajatyö löytää uusia tapoja tavoittaa huoltajia ja läheisiä yhteistyöhön.
4. Tuloksia jalkauttava tapahtumasarja rakentaa nuorilähtöisiä käytäntöjä ja nuorimyönteistä yhteiskuntaa.

Syksyn 2023 aikana kohtasimme noin 400 nuorta, 60 huoltajaa / läheistä ja 60 ammattilaista. Syksyllä 2023 kehitettiin uudenlainen vanhempainiltamalli "Yhdessä" Pieksämäen lukiolla, jossa opiskelijat ja läheiset pohtivat yhdessä opiskelijoiden hyvinvoinnin tekijöitä. Suomen Nuoriso-opisto Paukkulassa Mikkelissä pidettiin toiminnallinen läheisten ilta, jossa opiskelijat kutsuivat läheisenä tutustumaan opiskeluihin ja oppilaitokseen.

Sukupolvitoiminta

Piiri oli osatoteuttajana mukana Huoltoliiton Jelppi-hankkeessa, jossa tavoitteena oli toteuttaa Pohjois-Savon alueella kotona asuvien ikäihmisten tukitoimintaa vapaaehtoisten aktiivien, jelppareiden, avulla. Piirin osuutena oli tuoda hankkeeseen ikäihmisten osallisuutta ja hyvinvointia lisääviä toimintamuotoja kuten lukumummi ja -vaari sekä kylämummi ja -vaari -toiminnot. Hanke ei saanut STEAlta rahoitusta.

Paikallisyhdistyksiä tuetaan sukupolvitoiminnan kehittämisessä. Lukumummi ja -vaari sekä kylämummi ja -vaari toiminnasta kiinnostuneet ohjataan alueen paikallisyhdistyksiin.

Koulutustoiminta

Vapaaehtoisille suunnatut koulutukset

Hyvä arki lapselle -koulutus perustuu Lapset puheeksi -menetelmään ja on kohdistettu kevyempänä mallina vapaaehtoisille. Vapaaehtoisille suunnattuja koulutuksia pidettiin yksi toukokuussa 2023.

Muut vapaaehtoisille suunnatut koulutukset on esitelty toiminnoittain.

Ammattilaisille suunnatut koulutukset

Ammattilaisten Jututtamo -ohjaajakoulutuksessa osallistujat saavat perustaidot ryhmänohjauksesta mentalisaatioperusteisesti. Vuoden 2023 aikana toteutettiin yksi Jututtamo-ohjaajakoulutus kokonaisuus Pohjois-Savon alueella.

Vahvuutta vanhemmuuteen® ja Lapsi mielessä® -ohjaajakoulutuksessa keskitytään mentalisaatioon perustuvan reflektiivisen työotteen omaksumiseen ja soveltamiseen ryhmänohjaustilanteissa sekä omassa työssä ja työyhteisössä laajemminkin. Ohjaajakoulutus on suunnattu kuntien, järjestöjen ja seurakuntien lasten ja perheiden kanssa työskenteleville ammattilaisille. Työntekijävaihdosten vuoksi Vahvuutta vanhemmuuteen® ja Lapsi mielessä® -ohjaajakoulutuksien järjestäminen siirrettiin seuraavan vuoden loppuun, kun piirin kolme työntekijää ovat käyneet keskusjärjestön ohjaajakoulututtautumisen loppuun.

Mielenlukutaitoa -koulutukset antavat ammattikasvatäjille päiväkodin arkeen uutta näkökulmaa sekä työkaluja pienten lasten kasvurauhan ja hyvinvoinnin turvaamiseen.

Mielenlukutaitoa- koulutukset siirrettiin työntekijävaihdosten ja aikataulumuutosten vuoksi seuraavan vuoden loppuun/2025 vuodelle. Koulutuksia aloitetaan markkinoimaan, kun työntekijät ovat käyneet keskusjärjestön mentalisaatiokoulutuksen ja saaneet pätevyyden.

Ammattilaisille suunnatut asiantuntijaluennot, vanhemmuusiltojen teemailtoja voidaan pitää myös ammattilaisille, kuten opetushenkilöstölle. Teemaillat käsittelevät tarkemmin tiettyä teemaa, kuten tunnetaitojen tukemista tai varhaiskasvatuksen aloitusta. Vanhemmuus iltoja ei totutunut ammattilaisille vuonna 2023 mutta pidimme yhden mediakoulutuksen kirjaston työntekijöille.

Lapset Puheeksi (LP) -menetelmäkoulutukset, menetelmän avulla rakennetaan vanhempien, muiden lapsen elämän tärkeiden ihmisten ja lapsen välille yhteistä ymmärrystä arjesta. Lapset puheeksi -menetelmäkoulutuksia on tarjottu MLL:n työntekijöille sekä kuntien ja hyvinvointialueiden ammattilaisille. Vuonna 2023 toteutui yksi Lapset puheeksi -menetelmäkoulutus etätoteutuksena.

Lapsivaikutusten arviointi -työpajoissa keskitytään lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönottoon kunnissa ja hyvinvointialueilla. Työpajan sisältö ja kesto räätälöidään yhdessä tilaajan kanssa. 2023 huhtikuussa toteutettiin Lapsivaikutusten arviointikoulutus Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen valmistelevalle viranhaltijoille sekä Lapsi- ja perheasiainneuvoston jäsenille.

Kiusaamisteemaiset koulutukset ammattilaisille on esitelty Selviydytään kiusaamisesta -toiminnan yhteydessä.

Viestintä, vaikuttaminen ja verkostot

Viestintä

Vapaaehtoistoiminta, vaikuttaminen sekä vanhempien, lasten ja nuorten tukeminen ovat piirin viestinnän keskiössä. MLL:n piirien välinen viestinnällinen yhteistyö vahvistui vuoden 2023 aikana kun perustettiin lastenhoitoavulle oma piiriin yhteinen viestinnäntiimi, vastaavassa viestintätiimissä olemme olleet jo mukana pidempään tukihenkilötoimintaan liittyen.

Syksyn aikana olimme yhtenä tahona järjestämässä paikallisyhdistystoimijoille tarkoitettua kuusi viikkoa kestävästä yhdistysviestijä koulutusta sekä järjestimme yhden valtakunnallisen viestintäkoulutuksen paikallisyhdistyksille. Molemmista koulutuksista saatu palaute on ollut hyvää ja olemme jatkossakin mukana järjestämässä erilaisia viestinnän valtakunnallisia koulutuksia yhdistyksille ja vapaaehtoisille.

Tavoite	Toimenpide	Tulokset/vaikutus
Viestintästrategia 2023-2025	Viedään strategiatyö loppuun ja toteutetaan sitä toiminnassa.	Viestintä ja vaikuttaminen on isona osana uudessa piirin kolmivuotissuunnitelmassa vuosille 2024-2026, kolmivuotissuunnitelma laadittiin syksyllä 2023 ja viestintä strategia on osana siellä. Viestintästrategiaa on toteutettu monella tasolla ja strategia työtä toteutetaan jatkuvasti aktiivisesti. Vuonna 2023 on aloitettu tekemään toiminnoittain vuosikohtaisia viestintäsuunnitelmia, joissa pystytään miettimään tarkemmin kohderyhmiä ja kanavia, joilla ryhmät tavoitetaan.
Viestintäohjeen tekeminen	Laaditaan piirille viestintäohje työntekijöiden ja yhdistysten käyttöön sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä.	Viestintäohje tehtiin vuoden 2023 aikana ja on otettu käyttöön myös.
Instagramin kehittäminen	Viestintästrategian mukaisesti tuotetaan sisältöä ja kehitetään visuaalisuutta pitkäjänteisesti.	Instagramissa seuraaja määrä kasvoi noin sadalla. Kattavuus oli liki 45 tuhatta ja siinä oli kasvua vuoteen -22 verrattuna yli 650 %. Valtava kasvunmäärä johtuu siitä, että vuonna 2023 aloitimme maksetun markkinoinnin myös Instagramin puolella.

Millaista tukea vapaaehtoinen saa tehtävässään?

Facebookin kehittäminen	Kehitetään sisältöä viestintästrategian mukaisesti. Huolehditaan ettei Facebook muodostu pelkäsi tiedotuskanavaksi.	Facebook-sivun seuraaja määrä kasvoi noin 250 ja kattavuus oli vuonna 2023 168 tuhatta, kasvua vuoteen 22 verrattuna oli 14 % ja vuorovaikutuksen määrä lisääntyi huomattavasti 51 %. Kattavuuden ja vuorovaikutuksen lisääntymisen taustalla on määrätietoinen sivun sekä organisen ja maksetun mainonnan kehittäminen.
Yhdistysten viestinnän tukeminen	Tehdään yhdistysten käyttöön lisää valmiita pohjia markkinointi ja viestintäkäyttöön. Koulutetaan yhdistyksiä viestintään liittyen vähintään kerran vuodessa.	Yhdistyksille on tehty heidän tarpeisiin ja pyynnöistä Canva-pohjia, joita voivat käyttää suoraan viestinnässään. Keväällä pidettiin kaksi kertaa viestinnän iltakahvit Zoomissa, maaliskuussa ja toukokuussa.
Viestinnän vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta seurataan ja kehitetään eri kanavissa	Eri viestintäkanavien tavoitettavuuden seuraaminen ja analysointi	Tavoittavuus sosiaalisen median osalta vuoden 2023 aikana kasvoi kaikissa kanavissa. Mediaosumat kasvoivat myös ja uutiskirjeiden avausprosentit kasvoivat kaikissa uutiskirjeissä.

Vaikuttaminen ja verkostot

Vaikuttamistoiminta on yksi perustehtävistämme. Vaikuttamalla edistämme lasten oikeuksien toteutumista sekä lapsiperheiden hyvinvointia ja asemaa. Vaikuttamistyö on kaikkien työntekijöidemme tehtävä. Vaikuttamista tehdään monikanavaisesti eri tiedotusvälineissä, somessa, tapahtumissa ja yhteistyöverkostoissa. Aktiivinen vaikuttaminen edellyttää yhteiskunnallisen tilanteen ajantasaista seuraamista ja ennakkointia sekä muutoksiin reagoimista. Henkilöstöämme osallistui myös yhdistysvaikuttajakoulutukseen.

Vuoden 2023 ajankohtaiset vaikuttamisteemat olivat:

- Eduskuntavaalien ympärillä esiin nostettavat lapsiperheteemat
- lapsiperheiden hyvinvointiin liittyvät teemat (yhteiskunnallinen muutos ja kustannusten nousu)
- hyvinvointialueiden ja järjestöjen yhteistoiminta ja kumppanuus
- perhekeskustoiminta.

Henkilöstömme olivat aktiivisesti mukana yhteistyökumppaneiden verkostoissa. Verkostotyön tavoitteena oli sekä lapsiperheiden aseman ja hyvinvoinnin sekä MLL:n toiminnan tunnettavuuden edistäminen.

Keväällä eduskuntavaalien ympärille tehtiin viisi mielipidekirjoitusta, jotka jaettiin medioille koko piirin alueella. Lisäksi kirjoitettiin mielipidekirjoitus Keskisuomalaiseen lasten ja nuorten oikeudesta tarvitsemaansa tukeen. Tilapäisen lastenhoitoavun päättymisestä Pohjois-Karjalassa tehtiin mediatiedote, joka jaettiin Pohjois-Karjalan alueen medialle. Selviydytään kiusaamisesta -projektin päättyessä teimme mielipidekirjoituksen, joka jaettiin piirin alueella suurimmille lehdistöille ja julkaistiin Itä-Savossa.

Syyskaudella piiri oli esillä medioissa Ukraina-rusetti -lahjoitusvaroilla toteutettuihin koulunalkutapahtumiin ja tilapäiseen lastenhoitoapuun liittyvillä jutuilla. Kiusaamisteema oli esillä Keski-Suomen alueen ja ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminta Etelä- ja Länsi-Savon paikallislehdissä. Lisäksi lukumummi- ja lukuvaaritoiminta oli näkyvästi esillä. Yhteensä piirin mediaosumia vuoden aikana oli 71 kappaletta.

Talous ja varainhankinta

Järvi-Suomen piirin toimintavuosi talouden näkökulmasta katsottuna toteutui suunnitellun mukaisesti ja tulos oli ylijäämäinen 4 331 euroa. Yksityisten lahjoittajien ja yritysyhteistyön merkitys on meille entistäkin tärkeämpää, kun julkista rahoitusta tullaan leikkaamaan tulevina vuosina.

Toimintamme rahoitus koostui monesta tuottovirrasta, STEA rahoituksesta, hyvinvointialueiden- ja kuntien rahoituksesta, Valtion rahoituksesta, EU-hankerahoituksesta, tilausmaksutuotoista, jäsenmaksuista ja muista saaduista lahjoituksista.

Varainhankinnan tuotot koostuivat jäsenmaksutuotoista, keräystuotoista, yksityishenkilöiden ja yritysten lahjoituksista sekä yritysyhteistyöstä.

Varainhankinnan määrätietoinen kehittäminen on tulevaisuuden rahoituspohjan turvaamisen kannalta välttämätöntä. Vuoden 2023 varainhankinnan teemanamme oli kaverisuhteiden tukeminen sekä lasten yksinäisyyden vähentäminen. Vuosille 2024–2026 on valmisteltu varainhankinnan suunnitelma, joka esiteltiin työvaliokunnalle kesäkuussa 2023.

Toukokuussa järjestettiin Lapset ensin -keräys, jonka markkinointiin olimme saaneet lahjoituksena mainosaikaa suurnäytöillä Pohjois-Savon ja Etelä-Savon alueella. Uusia yritysyhteistöitä tuli vuoden 2023 aikana neljä, joista yksi yrityskumppanuuslahjoitus kohdistui nuorten itsenäistymistaitojen tukemiseen.

Tavoite	Toimenpide	Tulokset/vaikutus
Myytävien toimintojen selkeä tuotteistaminen markkinoinnin helpottamiseksi	Koulutusten/toimintojen lisääminen nettisivuille ja kuvausten tekeminen. Hinnottelun tarkistaminen	Kaikki piirin toiminnot löytyvät nettisivuilta ja kaikista koulutuksista tehtiin tuotekortit ja hinnoittelu tarkistettiin. Koulutuskorttien tiedot viedään nettisivulle alkuvuodesta 2024 nettisivu uudistuksen yhteydessä.
Varainhankintatuotteet	Tuodaan yhdessä yhteistyökumppanin kanssa markkinoille varainhankinnan tuote.	Vuoden aikana toteutui neljä varainhankinta kampanjaa yritysyhteistyön kautta. Varainhankinnan tuotteina olivat Siljas Design Polku-korusarja, SuurSavon Osuuskauppa Arinaleipä, Joensuun Viherkeskuksen orvokit sekä Viherlandian joulukukka.
Varainhankintatapahtumat	Kaksi varainhankintatapahtumaa vuodessa ja pilotoidaan varainhankintatapahtumaa yhdessä maakunnassa. Jatkossa mahdollisuus toistaa sama tapahtuma muissa maakunnissa	Varainhankinta tapahtumaa mietittiin ja päätettiin ratkaisuun, jossa Pohjois-Karjalan alueelle lähdetään muodostamaan tukiryhmää, joka voisi toteuttaa varainhankintatapahtuman. Pohjois-Savossa on jo pitkään toiminut vastaava tukiryhmä, joka järjestää vuosittain varainhankintatapahtuman.
Yritysyhteistyö ja lahjoitukset	Selvitetään jokaisen maakunnan alueelta kolme potentiaalista yhteistyötahoa varainhankinnan näkökulmasta ja kontaktoidaan ne. Tuodaan aktiivisesti esille lahjoitusmahdollisuutta.	Kesällä 2023 Kuopiossa toteutettuun puisto-toimintaan saatiin välipalalahjoituksia kahdelta yritykseltä. Yritysyhteistyö tahoja on kontaktoitu aktiivisesti ja sitä kautta myös toteutunut useampi yritysyhteistyö.

Henkilöstön hyvinvointi

Henkilöstön hyvinvointi on piirin toiminnan ja kehittämisen edellytys. Piirin tehtävänä työnantajana on huolehtia siitä, että henkilöstöllä on selkeät tehtäväkuvat, henkilöstöohjeet ja toimintatavat toiminnan perustana. Piiri huolehtii henkilöstön työkyvyn ylläpitämisestä järjestämällä työterveyspalvelut sekä tarjoamalla henkilöstölle liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointietuuden.

Henkilöstön hyvinvointia kehitettiin vuoden aikana syksyllä 2022 toteutetun työhyvinvointikyselyn ja sen perusteella sovittujen toimintatapojen pohjalta.

Tahtotilana henkilöstön hyvinvointi ja työnilo, koska me välitämme

- Ylläpidetään ja vahvistetaan henkilöstön ja vapaaehtoisten hyvinvointia koko organisaatiossa. Vapaaehtoisten hyvinvointia ylläpidettiin ja vahvistettiin järjestämällä virkistystapahtumat lastenhoitotoiminnassa ja tukihenkilötoiminnassa. Henkilöstön hyvinvointia tuettiin henkilöstöpäivissä Jyväskylässä maaliskuussa ja Kolilla kesäkuussa. Piirihallituksen jäseniä kiitettiin yllätyskirjeellä kesäkuussa sekä syyskokouksen yhteydessä järjestetyssä tapahtumassa. Henkilöstön hyvinvointiin on panostettu tänä vuonna aiempaa enemmän lisäämällä virkistysetuutta tälle vuodelle kahdesta kolmeen kertaan.
- Sitoudutaan MLL:n arvoihin, tavoitteisiin, työyhteisöön ja työtehtäviin. Työskennellään vastuullisesti yksilöinä ja tiimin jäseninä. Vuoden alusta käyttöön positiiviseen juoruun perustuva palkintokaappi, josta voi esittää työkaverille palkintoa. Toiminnanjohtaja vie vapaaeh-

toiskeskusvierailujen yhteydessä työntekijälle yllätyksenä palkinnon, jolla kiitetään kerrotusta positiivisesta toimintatavasta.

- Vahvistetaan henkilöstön osaamista kattavalla perehdytyksellä, täydennyskoulutuksin ja laatimalla koulutussuunnitelma koko piirille. Kevään aikana uudistettiin perehdytysuunnitelma ja otettiin käyttöön sähköinen perehdytyslomake, jota käytetään kaikkien uusien työntekijöiden perehdytyksessä.
- Luodaan piirille korvaavan ja kevennetyn työn malli ylläpitämään työkykyä sekä toimintamalli häirinnän ja epäasiallisen kohtelun hallintaan. Piiriin on päivitetty työsuojelusuunnitelma, jonka osana ovat mm. turvallisemman tilan ohje sekä toimintamalli häirinnän ja epäasiallisen kohtelun hallintaan. Korvaavan ja kevennetyn työn mallin laadinta jää seuraavalle toimintakaudelle.
- Vahvistetaan ja kehitetään työyhteisön yhteenkuuluvuutta esimerkiksi kiinnittämällä huomiota vuorovaikutukseen, viestintään ja virkistäytymiseen työyhteisössä. Uutena työhyvinvointia tukevana toimintamuotona piirissä otettiin vuoden alusta käyttöön tyhy-iltapäivät, joita henkilöstöllä on mahdollista pitää vapaaehtoiskeskuksittain kaksi kertaa vuodessa, yksi keväällä ja yksi syksyllä. Toinen iltapäivistä on maksuton ja toiseen on sovittu maksimieumäärä, jonka työnantaja maksaa.
- Järjestetään säännöllisesti työtunteja, kehityskeskusteluja ja työhyvinvointikyselyjä. Työtuntikäytäntö on ollut käytössä koko vuoden ajan ja työtunteja on voinut varata sekä lähiesihenkilölle että suoraan toiminnanjohtajalle. Kehityskeskusteluja ei pidetty vuonna 2023, vaan ne siirretään pidettäväksi alkuvuonna 2024.

Piirin erillistoiminnot

Rikosuhripäivystys

RIKUn perustehtävä on parantaa rikoksen uhrin, hänen läheisensä ja rikosasian todistajan asemaa vaikuttamalla ja tuottamalla palveluita. RIKUn palvelutoimintaa ohjasi oikeusministeriön vuosille 2018–2027 antama julkinen palveluvelvoite uhrien yleisten tukipalveluiden tuottamiseksi ja tarjoamiseksi. Asiakkaille suunnatut palvelut tuotettiin ammattillisesti ohjattuna vapaaehtoistyönä ja ammattilaisten toteuttamana.

RIKU tarjosi käytännön neuvoja ja emotionaalista tukea rikoksen tai rikosryityksen kohteeksi joutuneille, heidän läheisilleen ja rikosasiassa todistaville. Toiminta on sekä korjaavaa että rikoksia ennalta estävää. Tuen tavoitteena on auttaa rikoksen uhrin, hänen läheistään ja rikosasian todistajaa selviytymään kokemuksesta nopeammin ja paremmin sekä varmistaa oikeusturvan ja uhrin ihmisoikeuksien toteutuminen. Samalla asiakas saa ohjausta, tukea ja neuvoja voidakseen jatkossa välttää joutumasta uudelleen rikoksen uhriksi. Keskeistä on myös uhrin ohjaaminen hänen tarvitsemiin erityistukipalveluihin.

Vuodelle 2023 asetetut tavoitteet toteutuivat erittäin hyvin. Yhteistyötä vahvistettiin kaikilla uusilla hyvin-

vointialueilla, tavoitteena oli varmistaa uhrien ohjaamisen käytäntöjen toimivuus ja RIKUn tunnettuus. Seksuaalirikoksiin liittyvää osaamista vahvistettiin, kun henkilökunta ja tukihenkilöt koulutettiin mm. seksuaalirikoslainsäädännön uudistuksen tuomista muutoksista. Yhteistyötä SERI-keskusten kanssa tehtiin kaikilla viidellä palvelupisteellä.

Itä-Suomen palvelupisteillä oli eri tukipalveluissa vuoden aikana kaikkiaan 5112 asiakasta ja kasvua edelliseen vuoteen 13 %. Tukipalveluita toteutettiin joko puhelimen ja verkon välityksellä tai tukihenkilötoimintana henkilökohtaisissa tapaamisissa.

RIKUn Itä-Suomen aluetoimisto sijaitsee Kuopiossa. Toiminta-alue kattaa 52 kuntaa sisältäen Etelä- ja Pohjois-Karjalan sekä Etelä- ja Pohjois-Savon maakunnat. Alueella on viisi palvelupistettä: Etelä-Karjalan, Etelä-Savon Mikkelin, Etelä-Savon Savonlinnan, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon palvelupisteet. Alueella työskentelee aluejohtaja ja kahdeksan toiminnanohjaajaa sekä 119 koulutettua vapaaehtoista.

Lisätietoja: <https://www.riku.fi/>

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu

Pohjois-Karjalan sovittelutoimisto tarjoaa lakiin rikos- ja eräiden riita-asioiden sovittelusta (1015/2005, Sovittelulaki) perustuvaa ja restoratiivisen oikeuden ideologian mukaista rikosten ja riitojen sovittelupalvelua pohjoiskarjalaisille yksityishenkilöille ja yhteisöille. Sovittelutoimisto sijaitsee Joensuu keskustassa, mutta sovittelutapaamisia järjestetään myös muiden Pohjois-Karjalan kuntien alueilla. Sovittelupalvelun hallinnoijana Pohjois-Karjalassa toimii MLL:n Järvi-Suomen piiri ry. Sovittelutoiminnan valtakunnallinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveystieteille. Koordinoinnista ja kehittämisestä sekä tilastoinnista vastaa Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos.

Sovittelussa osapuolilla on mahdollisuus kohdata toisensa ja käsitellä konfliktista aiheutuneita haittoja. Kohtaamisen mahdollistajina toimivat koulutetut vapaaehtoiset sovittelijat, jotka toimivat sovittelutoimiston ammatillisen ohjauksen alaisina. Vuonna 2023 vapaaehtoi-

sia sovittelijoita oli 65 ja vakituudessa työsuhteessa olevaa ammattihenkilöstöä kolme.

Aloitteen sovittelusta voi tehdä kuka tahansa rikoksen tai riidan osapuolista, alaikäisen vanhemmat, poliisi, syyttäjä, sosiaaliviranomainen tai muu viranomainen. Mikäli kyseessä on väkivaltaa sisältävä rikos, joka on kohdistunut rikoksesta epäillyn puolisoon, lapseen, vanhempaan tai muuhun heihin rinnastettavaan läheiseen, voi aloitteen tehdä vain poliisi tai syyttäviviranomainen. Vuonna 2023 sovittelutoimistossa käsiteltiin 447 rikos- ja riita-asiaa. Rikosasioiden aloitteista 98 % tuli poliisilta, loput 2 % osapuolilta itseltään, syyttäjältä ja edunvalvojalta. Riita-asioissa 55 % aloitteista tuli riidan osapuolilta. Muita aloitteentekijöitä riita-asioissa olivat poliisi, koulut ja työyhteisöt.

Lisätietoja: www.sovittelu.fi/pohjois-karjala ja www.thl.fi/sovittelu

